MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Valtuutetuille toivomme tietysti terveyttä ja pitkää ikää, mutta monen kunnan kohdalla tuollaisen toivottelu on jo turhaa. **PETRI HAKKARAINEN KALEVASSA**

Energiapalettiin tarvitaan värejä

Suomalainen energiapolitiikka ei ole vieläkään löytänyt suuntaansa, vaikka Suomi on sitoutunut nostamaan uusiutuvan energian osuuden 38 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä.

Kysymys ei ole pelkästään uusiutuvan energian osuuden nostamisesta vaan myös energiaomavaraisuuden parantamisesta. Kotimaisen osuus kaikesta käytettävästä energiasta on tällä hetkellä vain noin kolmannes.

Elinkeinoministeri Jyri Häkämiehen viime kesänä käynnistämä puhtaan energian kehittämisohjelma onkin tervetullut avaus. Ohjelman tavoite on, että Suomessa lopetetaan asteittain kivihiilen käyttö kokonaan, pienennetään öljyn käyttöä viidennes ja maakaasun käyttöä kymmenen prosenttia. Sähkön tuonnista pyritään myös eroon.

Häkämies haluaa nostaa Suomen ympäristöliiketoiminnassa (cleantech) merkittäväksi tekijäksi maailmalla. Tavoite edellyttää kuitenkin, että ensin pitää parantaa kotimaista osaamista. Tässä suhteessa Suomi on jälkijunassa. Panostukset kotimaiseen bioenergiaan ja siihen liittyvään teknologiaan pitää nostaa aivan uudelle tasolle.

Energiaomavaraisuuden nostaminen edellyttää ennen kaikkea panostamista biopolttoaineisiin. Toki tuuli- ja aurinkoenergialla on oma osuutensa, mutta niiden avulla ei tavoitetta saavuteta. Tarvitaan lisää puuta ja turvetta.

Turve kuuluu olennaisena osana kotimaisen energian käytön lisäämiseen. Sitä tarvitaan puuta käyttävissä voimalaitoksissa lisäpolttoaineena.

Muutama viikko sitten Energiateollisuus ry ja Metsäteollisuus ry luovuttivat ministeri Häkämiehelle tekemänsä turveselvityksen. Selvityksen mukaan turpeen käyttäminen pitää energiakustannukset kohtuullisina, parantaa omavaraisuutta, kauppatasetta ja työllisyyttä.

Turpeen merkitys korostuu ensi talvena, koska sateiden takia turpeennoston tavoitteista jäätiin. Osa energiayhtiöistä korvaa turpeen kivihiilellä ja se johtaa esimerkiksi kaukolämmön merkittäviin hinnankorotuksiin.

Suomalaisesta energiapolitiikasta puhuttaessa vesivoima on jäänyt ulkopuolelle. Pohjolan Voiman toimitusjohtaja Lauri Virkkunen haluaakin herättää keskustelua vesivoiman roolista Suomen energiapolitiikassa (MT 15.10.).

Vesivoimaloiden tehoja on nostettu uusimalla turbiineja.

Virkkunen muistuttaa, että vesivoima on puhdasta uusiutuvaa kotimaista energiaa, joka tuottamiseen ei tarvita valtion tukea. Pohjolan Voimalla olisi kiinnostusta rakentaa lisää vesivoimaa, mutta se ei onnistu, koska se vaatisi koskiensuojelulain avaamista. Uusien tekoaltaiden rakentamisesta ei haluta edes puhua.

Valtiovallan erityissuojeluksessa oleva tuulivoimakin tarvitsee tuekseen – ydinvoiman tavoin – vesivoimaa säätövoimaksi. Mitä enemmän rakennetaan tuuli- ja ydinvoimaloita, sitä enemmän tarvitaan säätövoimaa.

Monipuolisten energiavaihtoehtojen lisäksi tarvitaan erikokoisia voimalaitoksia.

Teollisuusmaiden talousjärjestön OECD:n tuoreen raportin mukaan energiaratkaisut pitää räätälöidä paikallisiin olosuhteisiin. Järjestön mielestä on tärkeää, että EU:ssa otetaan huomioon, että uusiutuvaa energiaa voi ja kannattaa tuottaa pienissä yksiköissä. Esimerkkinä OECD mainitsee Pohjois-Karjalan, jossa alalla on 120 yritystä.

Jos Suomessa halutaan vahvistaa energiaomavaraisuutta, ei mitään tuotantovaihtoehtoa saa sulkea ideologisista syistä ulkopuolelle. Erilaiset vaihtoehdot tukevat toisiaan ja vahvistavat huoltovarmuutta.

Tuulivoimakin tarvitsee tuekseen vesivoimaa säätövoimaksi.

Yhteiskunnan vastuu

Pohjois-Suomessa ollaan aivan aiheellisesti huolissaan turvallisuudesta. Samaan aikaan kun hallituksessa ja eduskunnassa keskustellaan siitä, pitäisikö liikkuva poliisi lakkauttaa, pohjoiseen syntyy isoja alueita, missä ei ole turvallisuudesta vastaavia viranomaisia lainkaan.

Mikäli Enontekiön rajavartioasema lakkautetaan, siirtyvät viranomaispalvelut satojen kilometrien päähän. Enontekiön kunnanjohtaja Mikko Kärnä kysyykin, miten kansalaisten turvallisuuteen syntyvä aukko aiotaan tulevaisuudessa korjata. (MT 15.10.)

Hallituksen kaavailemat kuntaliitokset johtaisivat siihen, että kaukaisimmilta kyliltä olisi matkaa kuntakeskukseen yli 300 kilometriä.

Yhteiskunnan vastuu nousee esiin myös siinä, että Enontekiön pinta-alasta on eri perustein suojeltu ja tuottavan toiminnan ulkopuolella 70 prosenttia. Näistä alueista kunta ei saa mitään tuottoja. Kärnä ihmettelee, että suojelualueet on perustettu siksi, että ne ovat ”mittaamattoman arvokkaita”, mutta verottajan mukaan niillä ei ole mitään arvoa.

Pohjois-Suomen laajoja suojelualueita on perusteltu muun muassa matkailuelinkeinolla. Se on sinänsä perusteltua, mutta matkailu vaatii kuitenkin vähintäänkin minimipalvelut. Enontekiön kunta joutuu tukemaan tappiollista mutta elintärkeää lentoreittiä, koska muuten sekin loppuisi.

Enontekiön esimerkki osoittaa, että valtio vetäytyy sille kuuluvista vastuista. Kysymys ei ole vain Pohjois-Suomesta, vaan samanlaisia alueita löytyy myös Itä-Suomesta.

Ruotsissa, Norjassa ja Venäjällä pohjoisen alueen merkitys on huomattu ja alueelle investoidaan tosissaan. Miksi Suomen pohjoiset alueet olisivat erilaisia?

Yhteiskunnalla on vastuu jokaisesta suomalaisesta ja kaikista alueista. Näivettämällä ei synny uutta kasvua.

VIERASYLIÖ

Osuuskunta auttaa markkinoille

Maatalousosuuskunnat ovat edelleen avainasemassa maailman nälkäisiä ruokittaessa, sillä suurin oma maailman köyhistä ja nälkäisistä elää maaseudulla, missä maatalous on yhä tänä päivänä tärkein työllistäjä ja tulojen lähde.

Maatalousosuuskunnat tukevat pienviljelijöitä ja marginalisoituja ryhmiä, kuten nuoria ja naisia, kokoamalla yhteen heidän voimavaransa ja takaamalla näin näille ryhmille enemmän osto- ja neuvotteluvoimaa.

Maatalousosuuskunnat vahvistavat jäseniensä taloudellista ja sosiaalista asemaa tarjoamalla heille paremman pääsyn markkinoille sekä luovat kestävyyttä maaseudun työllisyyteen.

Vuonna 2011 Maailman ruokaohjelma (WFP), maailman suurin nälkää vastaan taisteleva humanitaarinen järjestö, osti yli 2,4 miljoonaa tonnia ruokaa ruokkiakseen yli 90 miljoonaa köyhää ja nälkäistä ympäri maailmaa. Tämän ruokamäärä yhteen laskettu arvo oli noin 929 miljoonaa euroa.

Lähes kaksi kolmasosaa ostoista tehtiin kehitysmaissa. Useimmissa tapauksissa ostamme tuotteet tavarantoimittajilta tarkan kilpailutusprosessin jälkeen taataksemme, että pystymme ostamaan mahdollisimman suuren määrän ruokaa lahjoittajilta saamillamme varoilla.

WFP:n ruoka-avun tärkeitä rahoittajia ovat valtiot kuten Suomi. Viime vuosina olemme kuitenkin aloittaneet testata myös uusia tapoja ostaa ruokaa. Tarkoituksenamme on ollut testata, voisiko suuri ruoan hankintajalanjälkemme hyödyttää myös paikallisen maaseudun viljelijöitä.

Koulutuksella reilua hintaa

Vuonna 2008 WFP ja sen kumppanuusjärjestöjen työ johti Purchase for Progress (P4P) -ohjelman perustamiseen. P4P tukee pienviljelijöitä saavuttamaan parempia satoja, vähentämään sadonkorjuun jälkeisiä tappioita ja parantamaan satojen laatua.

Tämän lisäksi ohjelma tukee pienviljelijöiden keinoja myydä tuotteitaan luotettaville ostajille reilulla hinnalla.

P4P-ohjelman kautta osuuskunnat saavat tukea WFP:ltä ja yli 200 kumppanuusjärjestöltä varastointitilojen perustamisessa ja parantamisessa, jyvien käsittelyssä sekä liiketalouden ja lukutaidon opettelussa.

Koulutusten kautta he oppivat vahvistamaan neuvottelutaitojaan ostajien kanssa, kehittämään omaa yritystään ja ylläpitämään kirjanpitoa.

Angela Marko Malle on tansanialaisen osuuskunnan jäsen, joka osallistuu P4P-ohjelmaa. ”Edut, jotka olen saanut P4P-ohjelman kautta, eivät ole vain rahallisia. Olen oppinut ohjelman kautta paljon uutta tietoa elinkeinoni harjoittamisesta. Koulutusten ansiosta olen oppinut parantamaan tuotteideni laatua ja varastointia sekä välttämään sadonkorjuun jälkeiset tappiot. Tämän lisäksi olen oppinut kirjanpitoa ja työskentelemään yhdessä muiden osuuskunnan jäsenten kanssa.”

Valtaosa osuuskunnista on ruohonjuuritason paikallisia viljelijäjärjestöjä.

Lisää naisia johtotehtäviin

Vuoden 2010–2011 ”State of Food and Agriculture” -raportin mukaan keskimäärin 43 prosenttia maatalouden työvoimasta kehitysmaissa koostuu naisista. P4P-ohjelma panostaa parantamaan pienviljelijä naisten hyvinvointia työskentelemällä yhteistyössä naismaanviljelijä kanssa sekä kannustamalla sekaosuuskuntien perustamista.

Näillä toimilla voidaan tuoda lisää naisia maanviljelytalouteen ja erityisesti johtotehtäviin.

WFP ja sen kumppanit tukevat toimintoja, joilla voidaan parantaa naismaanviljelijöiden tuotteiden pääsyä markkinoille.

Pyrimme myös parantamaan naisten kykyä valvoa työstään ansaitsemiaan tuloja. Näillä toiminnoilla tarkoitetaan perinteisesti naisten kasvattamien ja markkinoimien viljelykasvien ostamista sekä luomalla työllistymismahdollisuuksia naisille ruoan jalostus ja käsittely sektoreilla.

Yksi P4P:n tuottamista opetuksista tähän mennessä on, että investoinnit ja varmistettu pääsy markkinoille ovat edellytyksinä osuuskuntien kyvylle tuottaa laadukasta ruokaa.

Kun viljelijät ymmärtävät, että parempi laatu merkitsee enemmän voittoa, ja he saavat oikean koulutuksen, he ovat nopeita parantaa tuotteidensa laatua.

Laadukkaamman tuotteen kerrannaisvaikutuksena viljelijä pystyy tarjoamaan parempaa ravintoa perheelleen.

Parempi tuotanto, parempi tulevaisuus

”Meillä ei ollut koneita, jotka auttavat jyvien puhdistamisessa. Kukaan ei myöskään ollut opettanut meille, kuinka tuottaa hyvälaatuisia tuotteita myytäväksi”, kertoo Valentín Alfaro El Salvadorista.

”WFP on luonut meille uusia mahdollisuuksia ja uusia kontakteja, jotta yhteisömme miehet ja naiset voivat kilpailla tasapuolisesti. Paremman tuotannon avulla meillä on parempi tulevaisuus.”

Nykyään P4P-ohjelmaan osallistuu yli 800 osuuskuntaa 20 maassa Afrikassa, Latinalaisessa Amerikassa ja Aasiassa. P4P jäsenyys on yhteensä yli miljoonalla pienviljelijällä.

Yli 350 osuuskuntaa on tähän mennessä allekirjoittanut sopimukset WFP kanssa lähes 190 000 tonnista ruokatoimituksia.

Valtaosa osuuskunnista on ruohonjuuritason paikallisia viljelijäjärjestöjä. Ennen P4P:tä näillä ryhmillä oli vain vähän tai ei lainkaan kokemusta keskitetystä markkinoinnista. Tämän lisäksi heillä oli käytössään rajallinen infrastruktuuri ja vähäiset mahdollisuudet saada virallisia lainoja.

Yhdessä kumppaniensa kanssa WFP pyrkii tekemään näistä osuuskunnista itsenäisiä markkinatoimijoita, jotka pystyvät myymään laadukkaita tuotteita, tekemään voittoa ja nostamaan yhteisönsä jäsenet ulos köyhyydestä. Tämä enteilee hyvää.

WFP kuitenkin jatkaa uusien mahdollisuuksien, kuten P4P-ohjelma, etsimistä ja hyödyntämistä taistelussa nälkää vastaan.

ERTHARIN COUSIN
Kirjoittaja on Maailman ruokaohjelman pääjohtaja.

PÄIVÄN KUVA

ARI AHLFORS

Vielä riittää rastaalle marjoja

Lehdet ovat jo pudonneet, mutta marjoja riittää pitkälle talveen.
Rastaalle marjat maistuvat, mutta ne kelpaavat myös ihmiselle.
Hillon lisäksi niillä on kansanlääkinnässä hoidettu kihtiä, munuaissairauksia, suolistovaivoja, keripukkia, ruokahaluttomuutta ja verisuonten kovettumia.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: EIJA MANSIKKAMAKI

Miehet sotaan, naiset soteen?

Oltuani neljän päivän kurssilla armeijan vihreissä – kyllä, ne eivät ole harmaat – olen vakuuttunut siitä, että puolustusvoimia tarvitaan. Monestakin syystä.

Puolustusvoimat puolustaa tietenkin tätä maata. Varusmiehiä opetetaan liikkumaan maastossa, selviytymään eräoloissa, sähköttämään ja ampumaan maaliin. Helppoa, koska minäkin opin kokoamaan rynkyn ja ampumaan napakympin.

En tiennyt, että tässä maassa neuvotaan kokonaiselle ikäluokalle, kuinka keskelle metsää laitetaan pystyyn toimiva puhelinlinja. Kännyköillä ei tee sodassa mitään, koska vihollinen pystyy paikallistamaan vastustajan ja pimentämään linkkitornit. Silloin kaivetaan pari kaapelia maahan.

Suomen armeija on myös ajan hermolla. Siellä seurataan sotaisien heimojen pullistelua maailmalla, ja Helsingin Santahaminassa opetellaan kaupunkisotaa: huoneenvaltausta tyhjässä hevostallissa ja asvalttipihalla metalliaitojen välissä. Armeija etsiytyy mielellään myös pääkaupungin yöhön sotaa simuloimaan.

Kun kaikki eivät kuitenkaan halua vapaaehtoisina sotahommiin, kävisikö pakollinen palvelusjakso sote-hommissa?

eija.mansikkamaki@maaseuduntulevaisuus.fi

Kaikkein suurimman vaikutuksen teki kuitenkin se, minkä on aina sanottu tekevän armeijassa miehiä: sotilaallinen järjestys.

Jopa meiltä keski-ikäisiltä äideiltä hymy hyytyi, kun bussin kurvattua kasarmille ensimmäisenä käteen lyötiin säkki ja sitä täytettiin jonossa armeijan kolkossa varastossa.

Säkki painoi lopussa parikymmentä kiloa, vaikka sieltä puuttuivat vielä kaasunaamarit, suojalevyt ja talvitamineet. Kaikki leidit eivät silti saaneet säkkiään kasarmirakennuksen kakkoskerrokseen.

Täysvarustus painaa kuulemma tuplasti. Tässä vaiheessa oikeiden kokelaiden sisu alkaa – toivottavasti – kasvaa.

Sillä lisää tulee. Kaappi pidetään täsmäjärjestyksessä ja peti pedataan niin, että oikein taiteltuna päiväpeittoon jää näkyviin 40 sinivalkoista pikkuruutua tyynyn päälle. Peiton kulmat patjan sisään.

Housunlahkeet ja nauhat saappaisiin, kaulus taitetaan, napit kiinni.

Ilmeisesti edes kuumalla säällä suunnistettaessa ei olisi saanut kääriä housunlahkeita ylös, koska meidän naisten käskyttäjälle käytiin erikseen huomauttamassa pukeutumisestamme.

Armeijan kuri on käsite. Kannatan sitä lämpimästi. Jos teinipoika mussuttaa kotona tiskikoneen tyhjennyksestä, että ”emmä ny ehdi”, ”mä tuun myöhemmin” tai ”kaverit oottaa”, intissä ei mussuteta. Hommat hoidetaan nyt. Vastaan ei sanota. Käskyjä ei kyseenalaisteta.

Samassa tuvassa nukutaan, vaikka lähes kaikilla on kotona oma huone. Omaa rauhaa ei ole. Ja porukka pysyy tiiviinä, kun laiskottelusta saa lisähommia koko tupa, ei yksilö.

Kannustusta ja sosiaalista tukemista on armeijassa kuulemma lisätty. On ehkä pakkokin, kun rapakuntoinen ja itsenäisyyteen tottunut sukupolvi astuu palvelukseen. Muuten loppuisivat miehet.

Mutta missäs on vastaava, pakollinen sosiaalistamiskoulu tytöille? Näistä pissiksistähän pitäisi tulla empaattisia ja ahkeria äitejä ja työläisiä tälle tekijäpulaa potevalle kansakunnalle.

Kun kaikki eivät kuitenkaan halua vapaaehtoisina sotahommiin, kävisikö pakollinen palvelusjakso sote-hommissa?

Ja kun se oli kunnossa, niin siitä, että ei tullut marssittua muodostelmassa. Marssilaulun puutteesta ei ehditty neljässä päivässä moittia.

LEHTIKATSAUS

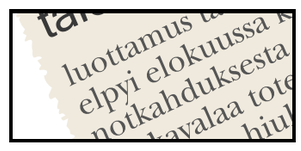

Ehdokkaissa on vara valita

Savon Sanomien mielestä kaikille löytyy sopiva ehdokas. *”Jokaiselle tosissaan hakevalle löytyy varmasti ehdokas, jota voi kipua tuntematta äänestää.”*

”Äänestäminen kannattaa aina, vaikka yksi ääni ratkaisee vain harvoin. Demokratia tarkoittaa juuri sitä, että yksi ääni ei ratkaise. Vaaleissa mitataan äänestäjien tahtoa, joka koostuu kaikista annetuista äänistä.

Kuntavaaleissa suuri osa tekee äänestyspäätöksensä tarjolla olevien ehdokkaiden henkilökohtaisten ominaisuuksien perusteella. Moni etsii ns. hyvää tyyppiä.

Mielessä kannattaa sopivaa ehdokasta etsiessä kuitenkin pitää myös vaalijärjestelmä eli tapa, jolla äänet lasketaan. Suomessa jokainen annettu ääni lasketaan myös äänen saaneen ehdokkaan puolueen tai valitsijayhdistyksen hyväksi. Siksi on hyvä tutustua myös niiden tavoitteisiin.”

Hallituksen aikeet esille

Lapin Kansan mielestä hallitus ei voi enää pantata aikeitaan. *”Vaarana on, että kuntauudistuspaketin valmistuminen – tai ainakin julkaiseminen – siirtyy kuntavaalien yli. Jos näin kävisi, se olisi tappio paitsi hallitukselle myös kuntademokratialle.”*

”Kuntauudistus on kuntavaalien tärkein yksittäinen asia. Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudelleenjärjestely on sen ydinkysymys.”

”Kuntavaalien ennakkoäänestys alkaa keskiviikkona. On oikeus ja kohtuus, että äänestäjät tietävät vaaliuurnille mennessään sen, mistä äänestävät.”

”Kataisen hallituksen on korkein aika julkistaa kuntauudistuksensa. Jos hallitus ei pääse sopuun yksityiskohdista, sen velvollisuus on kertoa julkisesti se, mistä asia kiikastaa, ja missä vaiheessa suunnitelmat ovat.

Tämä on tehtävä paitsi avoimesti myös mahdollisimman pian – mielellään heti ja ilman selityksiä.”

Ministeri näytti kaapin paikan

Liikenneministeri Merja Kyllönen (vas.) näytti **Etelä-Suomen Sanomien** mielestä kaapin paikan Liikenneviraston pääjohtajalle Juhani Tervalalle. *”Tervala ei ole ensimmäinen ison viraston ykkösjohtaja, joka joutuu ministerin kanssa kahnauksiin. Pääjohtajat ovat yleensä monessa liemessä keitettyjä ja arvonsa tuntevia virkamiehiä, jotka ovat tottuneita käyttämään valtaa ja paistattelemaan julkisuudessa. Siinä loistossa kokemattomampi ministeri jää helposti varjoon, varsinkin jos oma asiaosaaminen ei riitä virkamiehen haastamiseen.*

Harvemmin virkamiehen itseriittoisuus kuitenkaan kasvaa niin suuriin mittoihin, että häneltä pääsee unohtumaan, kumpi osapuoli politiikassa aina loppujen lopuksi sanoo viimeisen sanan. Tervala sai tosiasioista nyt karun muistutuksen. Ministeri ei suostunut soittamaan toista viulua, vaan osoitti tylysti ovea.”